

Handläggare
Kerstin Karlstedt
Telefon: 08-508 21 000

Till
Älvsjö Stadsdelsnämnd

Remissvar gällande Delrapport från Äldreboendeutredningen

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Per Kjellander
Stadsdelsdirektör

Eva Frykler
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

I budget 2015 beslutade kommunfullmäktige att en utredning skulle göras för att tydliggöra hur behovet av olika bostäder för äldre ska tillgodoses.

Älvsjö stadsdelsförvaltning är positiva till utredningens förslag att staden skall erbjuda tre boendeformer för äldre – trygghetsboende med aktivitetscentra, servicehus och vård- och omsorgsboende.

Älvsjö stadsdelsförvaltning delar utredningens uppfattning att det finns behov att höja ambitionerna när det gäller äldres möjlighet till tryggt boende utan biståndsbedömning. Att omvandla senior- och trygghetsboenden till trygghetsboende med aktivitetscentra kan öka möjligheten och förutsättningarna för social gemenskap och ökad trygghet.

Vilka av befintliga senior- och trygghetsboenden som är lämpade för att omvandla till trygghetsboende med aktivitetscentra bör utredas av äldrenämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna och stadsledningskontoret. Utredning bör även omfatta vilka andra lokaler som kan vara lämpliga att omvandla till den nya boendeformen och det bör snarast göras en kostnadsanalys av vilka eventuella merkostnader det kan innebära för stadsdelsnämnderna. I uppdraget bör även ingå att bedöma dimensioneringen av

trygghetsboenden med aktivitetscenter samt servicehus på kort och lång sikt.

Utredningen föreslår att stadsdelsnämnderna skall ansvara för de aktivitetscentra som ska finnas i trygghetsboendena. För att säkerställa att äldre erbjuds tryggt boende, på lika villkor i staden, bör det tydliggöras vilken kompetens, tillgänglighet och omfattningen av aktiviteter och social gemenskap som ska erbjudas.

Förvaltningen instämmer i vikten av att tydliggöra servicehusens funktion och målgrupp för att därigenom motsvara behov och förväntningar.

Det är även av vikt att redan gjorda bostadsanpassningar, som beviljats till enskilda personer, kan tas tillvara samt att en samordning sker i stadens allmännyttiga bolag för att öka tillgänglighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdet för äldre- och funktionsnedsatta som även gjort en bedömning ur jämställdhetsperspektiv. Förslag till beslut bedöms vara neutralt ur jämställdhetsperspektiv och har behandlats i pensionärsrådet och förvaltningsgruppen 2016-08-25.

Bakgrund

I budget 2015 beslutade kommunfullmäktige att en utredning skulle göras för att tydliggöra hur behovet av olika bostäder för äldre ska tillgodoses. Utöver detta fastslogs att:

- Staden skall hjälpa alla över 85 år med ett tryggt boende, t ex med bostadsanpassning eller byte till lägenhet som är tillgänglig
- Kvarboendeprincipen skall gälla men ingen äldre med stora omsorgsbehov eller som lider av oro och isolering ska behöva bo kvar i en otrygg miljö mot sin vilja
- Olika boendeformer för olika behov ska finnas
- Mer hemliknande enheter och enklare övergångar när omsorgsbehoven ökar
- Senior- och trygghetsboenden är icke biståndsbedömt boende för äldre och ersätter inte servicehus

Äldreboendeutredningen tillsattes inom stadsledningskontoret 2015. Arbetet har letts av en styr grupp med stadsdirektör som ordförande där fyra stadsdelsdirektörer, direktör för äldreförvaltningen samt VD för Micasa fastigheter i Stockholm AB har ingått.

Äldreboendeutredningens delrapport omfattar en nulägesbeskrivning av boenden som finns att tillgå för äldre, behovsutvecklingen inom äldreomsorgen, en analys samt förslag som syftar till att tillgodose behoven av bostäder för äldre.

Ett av huvudförslagen i utredningen är att staden skall erbjuda tre boendeformer för äldre – trygghetsboende med aktivitetscentra, servicehus och vård- och omsorgsboende. Trygghetsboende med aktivitetscentra är inte ett namn på boendeformen utan ska mer ses som en beskrivning av boendeformen. Utredningens förslag är att dagens seniorboenden och trygghetsboenden, cirka 1 500 lägenheter, omvandlas till trygghetsboende med aktivitetscentra. Omvandlingen av trygghetsboende föreslås påbörjas under 2017 och omvandlingen av seniorboenden 2018. Dock har utredningen inte tagit ställning till om alla boenden är lämpade för ändamålet och föreslår att äldrenämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna

och stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda vilka andra lokaler som kan vara lämpliga att omvandla till den nya boendeformen.

Förslaget är att stadsdelsnämnderna ska ansvara för de aktivitetscentran som skall finnas i boendena men vilken verksamhet som skall bedrivas där framgår inte. I utredningen beskrivs att det primära uppdraget för aktivitetscentran skall vara att skapa social gemenskap och ordna aktiviteter.

I utredningen lämnas även förslag på hur tillgängligheten i bostäder i det ordinarie bostadsbeståndet ska öka och hur informationen kring boende för äldre kan förbättras.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ett av huvudförslagen i utredningen är att staden skall erbjuda tre boendeformer för äldre – trygghetsboende med aktivitetscentra, servicehus och vård- och omsorgsboende. Detta förslag stöds av Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Älvsjö stadsdelsförvaltning delar utredarens uppfattning att det finns behov att höja ambitionerna när det gäller äldres möjlighet till tryggt boende utan biståndsbedömning. Förslaget om att utveckla senior- och trygghetsboenden skall omvandlas till trygghetsboende med aktivitetscentra ökar möjligheten och förutsättningarna för social gemenskap och ökad trygghet.

I samband med att omvandling av senior- och trygghetsboenden till trygghetsboende med aktivitetscentra samtycker förvaltningen till utredningens förslag om att en inventering bör ske av befintliga boenden för att bedöma vilka av de befintliga boendena som är lämpliga för ändamålet. Förvaltningen delar uppfattningen om att Micacas övriga fastighetsbestånd bör inventeras för att bedöma vilka fastigheter som kan lämpa sig för att omvandla till trygghetsboende med aktivitetscentra. Likaså instämmer stadsdelsförvaltningen i att inventeringen bör göras av äldrenämnden i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och att Micasa bör medverka. I samband med utredningen av lämpliga fastigheter är det angeläget att det snarast även görs en kostnadsanalys av vilka eventuella merkostnader det kan innebära för stadsdelsnämnderna. I uppdraget bör även ingå att bedöma dimensioneringen av trygghetsboenden med aktivitetscenter samt servicehus på kort och lång sikt.

Utredningen föreslår att stadsdelsnämnderna skall ansvara för de aktivitetscentra som ska finnas i trygghetsboendena. För att säkerställa att äldre erbjuds tryggt boende, på lika villkor i staden, är förvaltningens bedömning att det bör tydliggöras vilka krav på kompetens som skall finnas i aktivitetscentren, under vilken tid på dygnet samt vilka krav som skall ställas när det gäller aktiviteter och social gemenskap.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att tydliggöra servicehusens funktion och målgrupp för att motsvara behov och förväntningar.

Gällande återställningar av genomförda bostadsanpassningar har Boverket i en rapport (översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag mm 2014:38) föreslagit att fastighetsägare av flerfamiljshus ha möjlighet att överta rätten till bidrag för åtgärder i allmänna utrymmen. Om detta förslag införs i lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. kan flera bostäder bli mer lättillgängliga för personer med funktionsnedsättningar och kan öka möjligheten för fler att bo kvar i sitt ordinära boende så länge de önskar.

Det är även av vikt att redan gjorda bostadsanpassningar, som beviljats till enskilda personer, kan tas tillvara samt att en samordning sker i stadens allmännyttiga bolag för att öka tillgänglighet.